

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-helyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELOS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 » — »

Negyedévre . . . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 » — »

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 » — »

Negyedévre . . . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr.

Ünnep után.

(—a.) A feltámadás ünnepére elnémult a politikai élet zaja. Az országgyűlés mindkét háza még a nagyhét előtt berekesztette üléseit.

Nagyhétre csak a Szeless-hajsza és a tapolezai választás maradt. Az előbbi azt hiszem sokáig lesz még tengeri kigyója a politikának és szégyene a rendőrségnek. Mert sajátságos dolog az, hogy az ilyen féléknek soh'sem akad gazdája; legalább a rendőség nem tudja kézre keríteni. Éppen így volt a debreczeni híres esetenél is; de ott legalább fogtak — egy cigányt. Itt meg fogott a rendőség — egy fület. Egyik baklövést a másik után követi el. Még 1000 frt díjat is tüzött ki, pedig jól tudja, hogy azért ugyan senki sem fog jelentkezni. Vagy mindez csak Bécsnek az ámitására történt? És ha még sem lesz sikere, annál alaposabban lesznek kompromittálva Bécs előtt is, meg az ország előtt is. Ez a büntetése a kétszínűségnek.

Kossuth Ferencz megválasztása kétségkívül politikai esemény. Nem annyira a kormány veresége kölcsönöz neki politikai fontosságot, mint inkább az a körülmény, hogy Kossuth Lajos fia bejutott a törvényhozás termébe. A nemzet ezzel kezébe adta azt az eszközt, mely tervei kivitelének megkísérlését lehetővé teszi. Lesz-e hozzá tehetsége Kossuthnak? — megválnak a közel jövőben. Az eddigiek után sok reményt nem fűzhet hozzá az ország. A jelek inkább azt mutatják, hogy a kormánynak engedelmes eszköze lesz. De legalább nem vádolhatja a nemzetet, hogy a Kossuth Lajos fia iránt hálátlan volt.

Ami ezeken kívül még a politikában felmerül, az mind merő kombináció. Különösen áll ez a májusi főrendiházi szavazásról. Még azt sem tudjuk: hogy fogja fogadni a képviselőház a főrendek nuncziumát? Annyira bizik a kormány

abban az egy-két többségben? Vagy annyira bizik az Eötvös-Kossuth frakció támogatásában?

Még az sem bizonyos, nem lesz-e az a »májusi szavazás« az — öszre halasztva? Az eddigiek után azt látjuk, hogy a Bánffy-kormánynak nincs más célja, mint élni; vagyis inkább ezt az életnek alig nevezhető tengődést tovább huzni-vonni, a biztos halált minél későbbre halasztani. Ha ő a főrendek házában nincs biztosítva a győzelemről — pedig ki biztosíthatná? — akkor csak csak ősszel lesz az a »májusi szavazás.«

Annál kevésbé vehetjük készpénznek a főrendi házi szavazás esélyeiről időnkint kiadott hivatalos jövendöléseket, más szóval a kormány állapotáról kiadott időközi hivatalos orvosi bulletineket.

Nagy kárörömmel regisztrálják a kormány szolgálatában álló lapok, hogy Schopper, Mihajlovits és Balassa, három ellenzéki főrendi tag halála a kormánynak négy szavazatot jelent. Mert Mihajlovits helyébe még e hó folyamán neveznek ki új — természetesen liberális — főrendet (ajánljuk Tarnóczyt!), míg Schopper árván hagyott széke a többi négy egyházi szavazattal együtt betöltetlen marad, legalább is a főrendi szavazás utánig. Mert hát így kívánja ezt a — liberális-osztó igazságszolgáltatás.

Azt is tudják, hogy Révay Simon báró és Eszterházy Jenő gróf (a jezsuita) már elvesztették főrendi jogosultságukat, és így szerencsésen ki lesz egyenlítő az ellenzék hat szavazati többsége. — Révay báró szavazati képesítéséről nincs tudomásunk. De a másikat illetőleg csalódnunk fognak; mert Eszterházy gróf még nem tett ünnepélyes fogadalmat.

Elfelejtik továbbá azt, hogy Schopper, Mihajlovits és Balassa közül a receptció ellen egyik sem szavazott; akkor már mind a három beteg volt. Meg azt is elfelejtik, hogy az ellenzék is tud szervezkedni. Hogy nem azért volt csak hat

többségük, mintha többen nem lehettek volna; hanem, mert ennyi is elég volt.

Elfelejtik azt is, a mi köztudomásu, hogy öt ellenzéki főur betegség miatt távol volt a multkor.

Továbbá nem veszik tudomásul azt, hogy az új ülészak megnyitásával 4 ellenzéki főrend nyert tagsági jogot; névszerint pedig a következők: Bissingen-Nippenburg Ernő, Fesztetics Kálmán, Zichy Tivadar és ifj. Pejacevich László grófok. A szavazás esélye tehát a kormányra éppen oly bizonytalan, mint volt előbb.

Egyszóval üres kombináció az egész.

Még üresebb a »Magyar Hírlap« azon híresztelése, hogy a Hentzi szobrot elviszik a Szt.-György-térről a budai várkertbe. Nagyobb hire lenne annak! — mondaná reá a hortobágyi juhász.

Annál tartalmasabb lesz — a közös hadügyminiszter jelentése és követelése. A Mannlicher puska, melyre milliókat költött az ország, gyengének bizonyult az új puskaporról szemben. — Huszonöt-harmincz milliónyi új költségről beszélnek, — de még a szerényebbek sem adják alul gyenge négy milliónál.

Nagy ár lenne a Hentzi-szoborért és az egyházpolitikai »reformokért«.

Visszautasított törvényjavaslat.

Budapesti tudósítónk értesítései alapján nemrég mi is közöltük a hírt, hogy a kormány a templomi szószékről történő esetleges politikai agitációk meggátlása céljából törvényhozási intézkedést tervez, illetőleg a büntető törvénykönyv idevonatkozó határozatait novelláris uton kibővíteni és szigorítani akarja. Miként újabban a »Nemzeti Ujság« értesül, a kormány komolyan foglalkozott ezzel az eszmével, s az illető tervezet el is készült s a korona előzetes jóváhagyása alá föl is terjesztetett. De a javaslat nem kapta meg a korona hozzájárulását. S így az egész ügy ez idő szerint elejtettnek tekinthető.

Bánffy miniszterelnök a helyzetről.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök a napokban meginterviewoltatta magát a »Neues Wiener Tagblatt« tudósítója által, a ki előtt a politikai helyzet és a kormány legközelebbi teendői felől nyilatkozott.

A nyilatkozatnak főbb részletei a következők:

A kormány legfontosabb feladata az, melyet az egyházpolitikai helyzet szab eléje. Be kell fejeznie azt a mit elődei megkezdettek. A főrendiházi esélyeket előre meg nem mondhatja, de kívánna a differenciák kiegyenlítését, s konzociumokra is hajlandó a fogalmazásban. A képviselőház áprilisban, s a főrendiház májusban fog a javaslatokkal foglalkozni. A főrendiház azonban nem késleltetheti a már törvénynyé vált reformok keresztülvitelét. Az anyakönyvvezetés szeptember 1-én életbe lép. A polgári házasság több időbe fog kerülni, de az előkészületek már folynak.

A nemzetiségi mozgalmak tárgyában semmi különös akciót nem tart szükségesnek, mert azok a mozgalmak nem adnak okot komoly aggodalomra.

A közigazgatási reform tekintetében, valami lényeges intézkedés ellen nem lesz idő. S miután decemberben lejár a választott tisztviselők megbízatása, kénytelen lesz hat évre való új választásokat elrendelni.

Kossuth kilátásait illetőleg, valami nagy akciót nem vár tőle, hiszen a szélsőbal eliszolucióját sem volt képes feltartani. A különböző elemek már nem férnek össze a pártban, midőn a liberálisok erkölcsileg kényszerítve voltak a kormányt támogatni.

A mi a fuziót illeti, Apponyi azért nem csatlakozhat hozzá, mert nagyon angazsálva van a kiegyezés és hadsereg kérdéseiben. De sajnos, hogy a kik nincsenek annyira angazsálva, főként a közigazgatási reform óriási művében, lehetetlenné tennék az együttes működést.

Ezzel a beszélgetés, mely majdnem egy egész óra hosszáig tartott véget ért.

A nyitrai választás.

Legújabbán a »Nyitrai Szemle« a nyitrai választás személyi oldaláról igen érdekesen a következőleg elmélkedik.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Király és Nemzet.

(Visszapillantás I. Ferencz József, Magyarország apostoli királyának uralkodására 1875-től 1885-ig. Két kötet. Irtá: Simon Péter, a budapesti VII. ker. magy. kir. állami gimnázium tanára, a Szent István Társulat igazgató választmány- és tudományos s irodalmi osztályának tagja, Több képpel. Szerző tulajdona. Budapest. »Kosmos« műintézet nyomása. 1895. Ára ?)

Simon Péter előnyösen ismert nevű írónk, kinek már »Király és Korona« cz. munkája a nemes ügy barátai és mecénásai részéről általános elismeréssel találkozott, — jelenlegi »Király és Nemzet« cz. nem kevésbé sikerült és tanulságos történeti tanulmányával hasonló irányban gazdagítja katolikus irodalmunkat. Bennünket szerző számottevő munkássága, melyet ez ujonnan napvilágra jött konzervatív szellemű művet kidolgozásával már azért is érdekel, mert politikai, nemzetművelődési utasításait nem a magára hagyatott, tévelyekkel behálózott emberi értelem, hanem a vallásosság, Istenszeretet s a katolicizmus érények alapjára építi s azokat a tiszta meggyőződés világosságánál mutatja be olvasóinak. Célja a királyt, mint a nemzet törvénytisztelő vallásos, nagylelkű és jószívű atyját; — a nemzetet, mint az uralkodóház érdekeinek elszánt

A Nyitrai lezajlott Latkóczy-féle választás nem lesz következmények nélkül. Már maga az a tény, hogy a hatalmi közegek, mint a kormány expositurái, oly módon vitték keresztül a választást, hogy az államtitkár kénytelen volt a neki szerzett mandátumot visszautasítani, mutatta, hogy nem alkalmasak a hatalmi párt céljainak szolgálatára. Ugyanis két dolgot nem lehetett eltusolni: a Tarnóczy által elkövetett szemetszuro visszaéléseket s hozzá azt, hogy minden erőlködés mellett 2290 választóból csak 930-at tudtak szerezni Latkóczy pártjára. Hol van az 1360 választó? Okvetlen a másik párt. Tehát kicsi szám és nagy visszaélések csak kompromittálhatták a mandátumot, melyet Latkóczynak kézbesítettek. El sem fogadta, hanem prima vista elutasította. Ki gondolhatja azonban, hogy nálunk az államtitkárt alantas közegek büntetlenül kompromittálhatják? Pedig hány-szor lehetett hallani egyik-másik hivatalnoktól, amint fáradhatlanul rohant a falvakba kapacizálni az embereket, hogy mindent el kell követni Latkóczy érdekében, mert a többi között a megye vezetőinek az állása is forog kockán. Nálunk ugyanis a programon és az elveken felül hasonlítlanul erősebb argumentumok a kormánypártiság követésére az érdekek s az ezt előmozdító személyi kultusz. Az események azonban beigazolták, hogy az illetők nem jól szerették főembereiket, mert rossz szolgálatot tettek nekik.

Már az első választás is úgy ütött ki, a mi fölött egy kormánypárti hivatalnok csak fejt vakarhatja. És most ismét mi történik? Novissimus error pejor priore. Futkosnak, lelkesednek, bizonykodnak, hogy így meg amúgy fényesebb diadallal szerzik meg a mandátumot — Janitsnak. Furcsa rövidlátás! Vagy képesek a szokott eszközökkel a kormánypárti zászlót a nyitrai kerületben ez idő szerint diadalra vezetni, vagy nem. Ha igen, akkor az okosság azt diktálta volna, hogy azt nagy bölcsen uruknak, az államtitkárnak szerezték volna meg. Ha nem voltak képesek, vagy legfeljebb úgy, hogy az a szerzett mandátumot visszautasítani volt kénytelen, akkor vajjon nem látják-e, hogy Janitsnak mandátumot szerezni akarni, újabb és még erősebb kompromittálása az államtitkárnak? Nem arcul ütése volna-e ez annak a hirdett népszerűségnek, melylyel Latkóczy államtitkár a nyitrai kerületben dicsekedik? A müellekedést így hozza ellenmondásba a tények logikája s a parva sapientia, mely most a választási campagne alatt nálunk nyilatkozik, így vágja maga alatt a fát.

Hiába, régi mondás, hogy az érdekek elváltja az embert. Az újabb választás alatt, mely különben egyenesen Latkóczy reputációjának rovására történik, ismét hibát hibára halmoznak.

Már maga az az egy tény, hogy Janits, a képviselőjelölt, mint alispán-helyettes vezeti a választásokat, hívja össze a központi választmányt, mutatja, hogy a kormánypárton fejüket vesztették.

Vagy mit szólunk arra, hogy Szulyovszky Dezsőt, a volt elnököt, újból választják választási elnöknek? Hogy forradalmi felhívás Nyitrai büntetlenül ragasztatik a falakra? Hát csak kompromittálják az államtitkárt!

Az ellenség se sugallhatott volna ezeknek az uraknak külön eljárást, mint a minőt követnek. Csak lelkesedjenek Janitsért, majd megköszöni. — Latkóczy, ugy a választás után.

Apácák a kórházakban.

Franciaországból azt a hírt vesszük, hogy ismét megindították a hajszát a betegek anyagai, az apácák ellen. Az eddigi jelekből úgy látszik, hogy a hajszát ezuttal sikertelen lesz; — sőt az apácák fog javára válni, mert maguk a liberális és radikális állami hatóságok is kénytelenek hivatalosan elismerni az apácák érdemeit.

A hajszát ez alkalommal a szociálisták indították meg. Pártjuk u. i. a képviselőházban határozati javaslatot adott be, mely arra kívánja utasítani a kormányt, hogy a szerzetesnőket izzé ki mindazon kórházakból, árvaházakból és más emberbaráti intézetekből, melyek állami ellátásból tartatnak fenn. Első sorban követeli a hat. javaslat a hadügyminisztertől, hogy izzé ki az apácákat azokból a katonai kórházakból és rokkantak intézetéből, ahol mostanáig mindenkinek megelégedésére működtek. A hat. javaslatot kiadták egy külön előkészítő bizottságnak, melynek tárgyalása folyamán a hadügyminiszter a kormány nevében kijelentette, hogy semmi okot nem tud arra, hogy ezt a határozati javaslatot pártolni tudja. Az apácápolók kitűnően beválnak s önzetlenség dolgában ritkítják párvukát és így csak az illető intézetek károsodnának, ha őket onnan eltávolítassák. Elégtelleg jegyezzük fel, hogy a bizottság többsége elvetette a gyűlölködő javaslatot. A képviselőház különben legközelebb fog végérvényesen foglalkozni e javaslattal.

A francia kormány különösen a hadügyminiszter e nyilatkozatával meg lehetnek elégedve az apácák. Még hozzátehetné volna a hadügyminiszter azt is, hogy 30-nál több betegápoló apáca kapta már meg a legmagasabb polgári kitüntést, a becsületrendet. Alig két hónapja adták azt a marseilli tengerészeti kórház főnöknőjének.

Husz év előtt kiűztek Poroszország területéről minden szerzetes rendet, csak a beteg-

őret dicsőíteni; tisztelettel hódol a nemzeti szeretet legszebb tulajdonainak, melyek közé első sorban az isteni tekintély becsülése, a jogtisztelet és rendületlen alattvalói hűség tartozik. Mindenütt ragyogó példákkal vezet az öntevékenység ösvényére, melyeket nagyjaink nyilvános szereplésből kölesönöz; az alapvető érényeket tettekben, a működés eredményeiben kedvelti meg, mert meg van győződve arról, hogy »V e r b a m o v e n t, e x e m p l a t r a h n o r.

Az állampolgári érények dicső hőseit az 1876—1885-ig terjedő nevezetesebb események, a politikai és monarchikus élet kihatóbb mozzanatainak háttérben lépteti fel oly hűen, hogy minden mesterkéltéssel nélkül mintegy maga a korszerűség hívja ki őket a pályára. Ne keressünk tehát szerző művében szigorubb pragmatizmust, behatóbb kritikai ítéletet, történet-bölcseleti problémák megoldását: ő a tények árjával uszva mindig felszínen marad, csak a lélektani rugókat fejleszti.

Úgyes fordulatokkal, számító körültekintéssel utal a nevezett évtized azon eseményeire, azon megrázkódtatásokra, melyekből nem egyesek elhamarkodott ötletei, befolyásolni akaró szeszélye, hanem az alkotmányos király törvényes jogtisztelete emelt ki önállóságunk győzelmével, a ki gondos kezekkel nyult érdekeinkhez, inkább a maga meggyőződését rendelve alá, csak hogy meg ne sértse őseinknek vérrel szerzett vívmányait. A király kiolthatatlan bizalma kedvez a magyarságnak s így nem cso-

dálhatjuk, ha ez páratlan ünneppé üli meg felséges királya születésének ötvenedik évfordulóját, melyről meleg és érzelemdus szavakkal emlékezik meg Simon. Minden egyes alkalomról, mely az említett évtizedeken keresztül a nemzeti és uralkodói érdekeket közelebb hozta, odaadó szeretettel és gondos szorgalommal referál.

A király és nemzet közötti példás viszony megörökítésén kívül, az egész kor-ismertetés szellemén bizonyos behizelgő, hálás hang vonul keresztül, melylyel szerző a nemzet napszámosságai iránt rója le kegyeletének adóját. Nem ugyan közvetlenül, hanem a tények hangos tanúságával rajzolja a hazafiság igazi eszméjét, mely fél Istentől s a vallást nem zárja ki az államiság rendjéből, mely a társadalmi közösség s nem a saját érdekeit melengeti, mely a király iránti tiszteletben erősödik meg s nem tetszeleg magának privát utópiákban. Az alkalom, mely szerzőt a nemzeti nagyság korifeuszainak halhatatlansítására provokálja, különböző; nevezetesen: születési évforduló (József nádor, Károlyi István gr.) halálozás (Deák Ferencz, gr. Mikó Imre, Majláth György), jubileum (Albrecht főh.) stb. Érdemmel domborítja ki áldozatkész jellemüket, mely sem szóval sem tettel nem vetkezett a nemzet tekintélye s a király ellen. Mindenütt dicsér s a jót említi: »De mortuis nihil nisi bene.«

Hosszasabban időzik a budai felhőszakadás, a zágrábi földrengés, a szegedi

ápolással foglalkozókat hagyták meg. Eredetileg ezeket is ki akarták üzni, de a döntő minisztertanácsban Kameke hadügyminiszter Vilmos császár előtt kijelentette, hogy „ő irgalmas nének nélkül háborút nem viselhet.” A porosz hadügyminiszter így megmentette az apácákat: — talán a francia hadügyminiszter szavának is lesz annyi eredménye.

NAPTÁR.

— Április 17. —

Szerda. Róm. kath. Anicét pp. Prot. Anicét, Gör. kel. ápr. 5. Klaudiusz. Izr. Nisan 23.
Nap két 4 óra 55 p., nyug. 6 óra 33 perc. Hold kelta 2 óra 9 p. nyug. 1 óra 25 p. utolsó negyed 12 óra 23 p. reggel.

Április 21. A Biharmegyei Nemzeti Casinó közgyűlése d. u. 4 órakor.
23. Recht Sándor hangversenye.
28. A nagyváradai szőlőbirtokosok közgyűlése.
28. A polgári kör közgyűlése.
28. A szőlőtermesztői egyesület közgyűlése.
29. A nagyváradai kereskedelmi köröda-egylet évi közgyűlése.

Május 1. A szini-idény megnyitása.
Jun. 4. Középszkolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésben Uri-utca,
Pauter Dániel papirkereskedésben Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésben, Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésben Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

Agliardi nunczius Nagyváradon.

Agliardi Antal caesarei érsek, apostoli nunczius ő csász. és apostoli királyi Felsege udvaránál, rövid idő alatt, mely még pontosan nincs tudva Schlauch Lőrincz bibornok-püspök látogatására városunkba érkezik.

Ezt a f. hó 14-én, vasárnap délután 4 óra után érkezett következő latin távirat hozta hírül:

Eminentissimo Cardinali Schlauch

Nvárad.

Antequam revertar Wiennam honorem habeo praestandi mea Eminentiae tuae homagia in sua sede residentiali varadinensi.

árviz stb. rombolásánál, mely megrázta a társadalmi életet. A mentők, az irgalmasok között mindenütt első helyen van a királyi pár; fel-emelő a népének sorsával törődő királyasszony érdeklődése, aki szíve mélyéből felsóhajt: »Mikor magyarjaim sirnak, oldaluk mellett az én helyem!« Szerző ékesszólóan emeli ki a szív önfeláldozó bajnokait a főnemesség s a hazafias papság soraiból, kor- és rang-különbség nélkül mindenkit emlit s terjengősségét a részvét űde nyilatkozataival tudja legyőzni. Többször teljes odaadással tér ki hazánk közművelődési viszonyaira, melyek épen ezen időben nyertek lendületet; ügyesen szövi közbe a fontosabb fiú és leányképzők, iskolák, katolikus egyletek, szegény gyámolító intézmények, kórházak stb. alapítását, vagy áldásos működését.

Műve szerkezetében a chronologikus időrenden fordul meg minden, leírja egy-egy év sikereit vagy veszteségeit s azután külön-külön regisztrálja a halál áldozatait. Sehöl sem egyhangu, már pedig ez dicséretére válik ily műfajnak; ellenkezőleg változó hangulatokba keresi az olvasót s ezt vidámabb epizódok közbeszövéssel éri el, milyenek p. o.: A király és a cigány, Kalocsáné kenyeré stb. Maga mondja: »Jól esik komoly dolgok után írnom tréfákat is.«

A műnek kétségtelenül legfőbb érdeme a pozitív vallásos szellem, mely az egyház jo-

Antonius, Archiepiscopus caesariensis.
Magyarul:

Főmagasságu Schlauch bibornoknak

Nvárad.

Mielőtt Bécsbe visszatérek szerencsém lesz Főmagasságodnak saját váradai székhelyén hódolatomat bemutatni.

Antal, caesariai érsek.

Midőn ezen kiváló látogatás híret lekesült örömmel tudatjuk olvasóinkkal: a fogadtatásról, mivel a megállapodások csak az érkezés idejének tudatása után fognak megtörténni, egyelőre csak annyit közlünk, hogy a bibornok magas vendégét méltóságához s a pápához, kinek képviselője, méltóan fogja fogadni és hogy Palotay László apát-kanonok a bibornok megbízásából hétfőn éjjel Budapestre utazott.

Az illusztris vendég valószínűleg 2 napig marad Nagyváradon, mely idő alatt meglátogatja a nagyváradai kir. jogakadémiát, a főgymnáziumot, az apáca zárdákat és iskolákat, a Nogáll-féle Szt.-Vince intézetet stb.

Isten hozta a nagy XIII. Leo méltó követjét!

* **Ünnepi hangulat.** A két napos ünnepet igyekezett mindenki felhasználni. A templombajlás után szegény és gazdag egyaránt kereste a szórakozást, a mulatságot, hogy a mindennapi robot után az élvezet jóleső mámorában ringassa el a tulesigázott munkában kifáradt idegeit. Jól mondtuk, mert manapság — kevés kivétellel — minden önzetes embernek sokat, nagyon sokat kell dolgozni, hogy tisztességes uton, véres verejtékkel megkeresse a mindennapi kenyeret és azon felül még azt a minimumot, mely nélkül meg se látja, észre sem veszi a mi társadalmunk. Szóval a munkában kifáradt emberek kettős örömmel üdvözölték a Fel-támadást mely csendet, békét, nyugalmat hozott nekik két napra. A harez, a versengés megszűnt minden vonalon. A holdog esaládi otthont keresték és találták mindenütt, ahol összejöttek az emberek. Mindenütt csak a megelégedés, mindenütt csak a szeretet. Irigység, fájdalom csak ott ütött tanyát, ahol az Istent nem ismerik, vagy ahol nem ismerték. A Rosz uralkodik az elsőnél, a Megbánás rakott tisztító tüzet a másik szívében. Az ünnepnapokon nem volt kénytelen találkozni senki ellenfelével; nem volt kénytelen versenyre kelni ember

gaiért és magatartásának törvényességeért bátran kardot ránt (Kossuth kultusz). Nem kaptja el magát a mai korszellem ferdeségei által, mert miként maga erősíti meg műve előszavában, ő nem névleges vagy tiszteletbeli katolikus, hanem előharczósa a vallásosságnak, a lojalitásnak és patriotizmusnak, mint ilyen vállalkozott munkájában, melynek benső értékét és alaki esinosságot sikerült illusztrációk is emelik — a vallási indifférentizmus megbélyegzésére s a francia forradalmárok röpke jelszavainak meghazudtolására, melyek szerint: »Se Isten, se király, se haza fogalma ne korlátozza többé a szuorén emberi szellemet röptében, az epedő emberi szívet vágyában...«

Szerző műve megérdemli tehát, hogy a nemes ügyhöz méltóan, melyet szolgál, buzgón terjesszük. Ajánljuk e munkát a magyar ifjuságnak s mindazoknak szíves figyelmébe, kik az ifjuság vallásérköcsi és szellemi előhaladását szívükön viselik, mert e könyv megmutatja, minő az irányadó férfiak jelleme és logikája. Szerzőnek pedig kész elismerésünkkel tartozunk s neki az erkölcsi győzelem mellett fő anyagi pártolást kívánunk.

Hudyna Emil,
egyetemi hittanhallgató.

embertársával. A közeli fürdők, szőlőhegyek, nyári kertek, sőt még a városi zárt mulatóhelyek is úgy néztek ki, mintha mindenütt az Egyetértés a Testvéri szeretet adott volna találkozókat egymásnak. Csak az alsóbb rendű vigaszok végződtek egy pár helyen a művetlenségtől máskor gyakrabban tapasztalt véres differenciákkal; de ezuttal még azok sem voltak olyan nagy fontosságúak. Bárasak ünnep volna mindig a világon: az Egyetértés ünnepe!

* **Egy rabbinus a kormány egyházpolitikája ellen.** Malackán érdekes temetés volt. A kerület rabbija, Pizskó Henrik dr. halt meg s erre a temetésre elment Malacka katolikus papsága is, élén Kováts dr. esperessel, mert a rabbit valláskülönbség nélkül mindenki tisztelte tudományáért. Három rabbi, a holicsi, a sasvári és a szeniczi tartott bucsuztató beszédet. Ez utóbbi nagy szenzációt keltő beszédében megtámadta a kormányt az egyházpoltikája miatt. A rabbinus azt bizonyította a gyászoló gyülekezetnek, hogy az egyházpoltikai javaslatok végrehajtása a legnagyobb csapást méri a zsidóságra.

* **Egy leányka veszélyben.** Kraszner Mór szálkabeli korcsmáros, mert a város végén van az üzlete, hamis kutyát tart. Elfelejtették-e megkötni, vagy véletlenül kiszabadult az utcára, még nincs hivatalosan konstatálva, de annyi tény, hogy mindenesetre nagy gondatlanságra mutat a tegnapi reggeli eset. Kiss Piroska nevű hét éves kis leánykát arra vitte a sorsa és a korcsmáros kutyája megtámadta. A szegény gyermeket a dühös állat, anélkül hogy megugatta volna, a bal lábszárán megharapta, és onnan egy darab hust tépett ki. Szerencsére megugrasztották a kutyát, mert máskülönben a leányka életébe került volna a baleset. A kis Piroska sebeit a városi tisztí orvos kötözte be és azután a Biharmegyei közkórházba szállították. Kraszner ellen a kétségbeesett anya megtette a feljelentést. Érdekes, hogy a rendőrség felszólítására sem akarta Kraszner kiadni a kutyáját; ezért karhatalommal fogják a veszedelmes állatot birtokából elvonni, hogy megérdemelt sorsára jutassák.

* **Az új posta- és távirtdaház.** Első eset, hogy a miniszter a rendőrkapitánysághoz egyenesen rendeletet bocsátott ki. Az ünnep vasárnapján érkezett leirat szövege, mely az új posta- és távirtdaházban vezetendő huzalok iránynyomának megállapítását tárgyalja a következő:

4579—1895. rkpsz.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 23805/1895.

A város rendőrhatalóságának Nagyváradon. A Nagyváradon az Uri-utczában épülő új posta- és távirtdaház befejezése után a táviróvezetékek oda lesznek bevezetendők. E vezetékek új iránynyomának megállapítása céljából a közigazgatási bejárat az 1888. évi XXXI. t.-cz. alapján ezennel elrendelem és annak vezetésével Hollós József kir. mérnököt bizva meg, az eljárás megkezdésének időpontjául 1895. évi április hó 29-ik napjának reggeli 10 óráját, az összejövetel helyéül pedig Nagyvárad sz. kir. város székházának tanácstermét tűzöm ki. Miről azzal értesitem, hogy a bejáráson magát megfelelően képviseltesse. Az érdekelt ingatlan tulajdonosok jegyzékét azzal adom le, hogy az illetőket esetleges megjegyzéseik megtételére a bejáráshoz hívja meg. Budapest, 1895. április hó 10-én, a miniszter megbízásából: Uri-utca, Fő-ut, Szechenyi-tér, Törvényszéki-épület, Korona-utca, Sztaroveszky-utca, Kalvária-utca.

* **Égő asszony.** A pozsonyi Hosszu-utca egyik házának udvarát egyik éjjel hirtelen erős fény világította meg. Sikoltozás is hallatszott és erre a feljédt lakók összefutottak. Rémitő látvány tárult szemek elé: egy Hubka Borbála nevű asszony lángba borulva, mint valami

mozgó tűzszlop szaladgált az udvaron, örült sikoltozással. A szomszédok nedves kendőkkel nagynehezen elnyomták rajta a tüzet és az összeégett asszonyt kórházba vitték. A szerencsétlen teremtés keze alatt töltés közben felrobbant a petróleumlámpa és ettől ruhája tüzet fogott. Aligha marad életben mert egész teste egyetlen borzasztó seb.

* Uj járásbírók Bihar megyében.

Mint hiteles forrásból értesülünk, az igazságügy-miniszter elrendelte a nagyváradi kir. törvényszéknél, hogy a Szalárdon és Komádiban felállítatni szándékolt járásbírói területekre nézve a szükséges statisztikai adatok állításának egybe. Tekintve azt, hogy Nagyváradtól Margittáig és Nagyváradtól Csökmőig járásbírók nincsenek, az igazságügy-miniszter ezen intézkedését örömmel üdvözljük azon óhajjal, hogy a tervbe vett járásbírók mihamarabb létesítsenek. Ezen intézkedés Bihar megye közigazgatási rendezése ügyében kelt felterjesztéssel függ egybe.

* **Halálozás.** Özv. Tverdon Istvánné Istvánné leánya Debiczky Juliánnaa élete 61-ik évében elhunyt, temetése f. hó 17-én d. u. 4 órakor lesz N.-Körös-utca özv. Tverdon Istvánné házából.

* **Véres ember az utcán.** Nagyváradon vasárnap éjjel a külvárosi »Vadászkürt«-höz címzett korcsma mellett egy ember nyöszörgésére lett figyelmes a czirkáló rendőr. Mikor közelebről szemügyre vette, látta hogy erősen meg van sérülve. Arczából nagy sebesen keresztül ömlik a vér. Azonnal beszállította a kapitányi hivatalhoz, ahol Vegner Mihályt ismerték fel személyében. Onnan aztán a bihar megyei közkórházba vitték, ahol kihallgatták. Előadta, hogy Fábri János kőműves összeszólközött vele és késével megszurta. Fábri azonban csak annyit ismer be, hogy, mert folytonosan heczelte, egy poharat talált hozzávágni.

* **Vasut és közkórház.** A m. kir. államasutak igazgatósága felelősséget adott be a város tanácsának azon határozata ellen, melyben a bihar megyei közkórház kibővítésére az építkezési engedélyt kiadta. Első sorban a tanács illetékessége ellen is emel kifogást, mert a tervezett építkezés tüztávlatba esik, ez esetben pedig a közig. bizottság illetékes I. fokban határozni, sőt a tárgyalást is megtartani. Másrészt kifogásolja azt, hogy építendő a kereskedelmi miniszter szabványnyilatkozatát nem esatolta, a mi a tüztávlaton, vagyis 60 méteren belüli építkezés esetén bemutatandó.

* **Szegényen halt miniszter.** Lissabonban a napokban halt meg Pinheiro Chagas, a kiváló író és publicista, a ki miniszter is volt egy ideig. Kevéssel halála előtt magához kérte Castello Branco belügyminisztert és családját figyelmébe ajánlotta, mert teljesen elszegényedve halt meg.

* **Betörő cigányok letartóztatása.** Hétfőn délelőtt négy szuronyos csendőr egy cigány családot kísért be a nagyváradi rendőrséghez, hogy őket a rendőrség közbejötté mellett megmotozhassa és részben kihallgathassa. A cigányok betöréses lopásokkal és lókötéssel vannak gyanúsítva. A gyapjui csendőrség Hosszuaszóról vasárnap táviratot kapott, hogy egy cigány banda ott betöréses lopást követett el és egy parasztgazdának ugyancsak vasárnap virradóra elhajtották a lovait. A megindított nyomozás adatai szerint a cigányok Nagyürögd felé vették volna vándorutjukat. A gyapjui csendőrség azonnal intézkedett és a kivezényelt legények Nagyürögd határában el is fogtak egy cigánycsapatot. Köztük volt egy szép, tizenhat-

éves leány is, aki a lábikráján meg volt löve. A kihallgatás során kiderült, hogy Nagyürögdön is betörték a tolvajok és egyik előjáró lötte meg futtában a leányt. A lopott tárgyak közül már több ágynemű megkerült, mert a czinkostársakról a letartóztatottak nem akarnak vallomást tenni. A bandát a kellő motozás után elkísérték a csendőrök állomás helyükre, ahol a vizsgálatot és a további nyomozást folytatják.

* **A kigyómarás következményei.** Nemrégiben történt, hogy egy mérges kigyó, künn a mezőn, megmárt egy fiatal bosnyák leányt. A szerencsétlenül járt teremtés életét a legnagyobb veszedelem fenyegette s bizonyára menthetlenül elvész, ha a kellő időben arra nem vetődik véletlenül egy csendőrőrsvezető, aki nyomban felismerte a bajt s egy pillanatig sem habozva, kiszivta a sebet. A leány megmenekült, de a csendőr áldozata lett elszántságának. A vérmegezés jelei mutatkoztak rajta, később megbénnult, úgy hogy nyugalomba kellett vonulnia. A derék csendőrt, aki ezüst érdemkeresztet is kapott egy ízben, Jenő főherceg a minap kihallgatáson fogadta. Megdicsérte nemes eszelekedését és magányviszonyai felől kérdezősködött. Az őrsvezető megmondta, hogy kis nyugdíján kívül semmije sincs s boldog volna, ha valami kis állást kaphatna. Mikor a főherceg meghallotta ezt, azzal nyugtatta meg, hogy egyik birtokára szerződötteti s pillanatnyi szükségleteire ötven forintot ajándékozott neki. Azzal kegyesen elbocsájtotta.

* **Uj papír pénz.** Tudvalevőleg az államjegyeket, u. m. az 1, 5 és 50 frtos papírpénzeket, a koronaérték behozatala miatt lassanként véglegesen be fogják vonni. Az egyforintosok helyett nem lesz megfelelő értékű papíros pénz, valamint az 50 forintosok helyett sem, csupán az öt forintosok helyett lesznek papír 10 koronások, melyek iránt az alkudozások már folynak a magyar és osztrák kormány közt. Ezeket a papírpénzeket nem az osztrák-magyar bank, hanem a két állam pénzügyminiszterei fogják kiadni, fundálva lesznek s ugyanoly jelleggel bírnak majd, mint a németországi pénztári jegyek. Az új 10 koronás papírpénz — hír szerint — már július 1-én forgalomba lesz hozva.

* **Kerékpározás akadályokkal.** Verseczről írják: A verseczi főreáliskola három tanára, a minap kerékpáron nagyobb kirándulásra indult el Verseczről. Mikor utjukban Vljajkovác felé közeledtek, egy előttük haladó kocsirol leszállt öt oláh, akik az országot, a keresztbe állított szekérrel, eltorlaszolták és a kerékpározókat feltartóztatva, pénzt követeltek tőlük, azzal az indokolással, hogy a Domnu Imperatu az utat csak az ő számukra építette. Mikor ezt a kívánságot nem akarták teljesíteni, az oláhok a gépekre vetették magukat, de az egyik kerékpározónak sikerült gépét kiszabadítani. Hirtelen ráugrott és gyors iramban bekerékpározott a legközelebbi községbe segítségért. A vljajkováci községi hatóság azonnal kiküldte közegeit akik az utonállókat nyomban elfogták. A feltartóztatott kerékpározók uti programjában nagy csorba esett. Késő este érkezhettek be Alibunarra.

* **Uj várótermek a nagyváradi indóházban.** A nagyváradi indóház egyik szárny oldalán új II. osztályu várótermet rendeztek be. A berendezés olyképp történt, hogy a gyorsáru osztály helyiségeit, közös teremmé alakították át. Ezáltal csak némileg lett segítve a forgalmi követelményeknek, mert az utazó közönség, hogy a váróterembe jusson, kénytelen a bejárattól folyosón, az elrekesztett restauráció helyiségén, valamint magán a II. osztályu éttermen keresztül és a fedett perronon át egy egész körutazást tenni. Meggondolva, hogy a hely-

beli viszonyokat nem ismerő utasnak mennyi alkalmatlansága kerül, míg a váróterembe jut, úgy találjuk, hogy ez az intézkedés nem sokat segített a bajon.

* **Egy bécsi bankár.** Rájár a rud a bank- és váltóüzletek tulajdonosaira mindenfelé, akik tőzsdei megbízásokkal, sorsjegyekkel és egyéb börtzemanipulációkkal károsítják meg megbízó feleiket, akikkel másodsor többnyire a törvényszék előtt találkoznak. A Budapestről kiindult mozgalom Bécsben is kezd lábra kapni, utolsó szereplője Reidling Lipót bécsi bankár, akit szombaton tartóztatott le a császárvárosban. Reidling is azzal van vádolva, hogy megbízói terhére csalást követett el. Reidling, a kinek Wiedenben a Favoriten-strassen volt banküzlete, a bécsi piac ismert személyisége volt. A letartóztatás egy S. Antonia asszony feljentesére történt, akit a megkárosultak hosszú sora követ.

* **Veszedelemes borbély.** Prekop János iddogálás közben arra a gondolatra jutott, hogy jó volna az ünnepre megeretválni. A véletlen úgy hozta magával, hogy a korcsmában tartózkodott egy taczér borbélylegény, aki nyomban vállalkozott is a kívánság teljesítésére. Elővette a batyuját, a batyujából a beretvát és hozzálátott a habveréshez. Pár percz és kész volt a munka. A borbélylegény várta előbb a baksist, de mert Prekop nem akarta megérteni az udvarias hajlongást és alásszolgáját, a borbély követelte a fizetést. Ezen azután összekaptak és a borotvával Prekopot vakszemen szurta a borbély. A harezias Figarót átkísérték az ügyészséghez.

* **Megjutalmazott csendőrök.** A márczius és április hóban a Fekete-Körös mentén folytatott árvédekezési munkálatok alkalmával az éjjel-nappali szakadatlan szolgálat elismerésül a szalontai és sarkadi csendőrőrs részén a feketekörözi ármentesítő társulat választmánya 50—50 frtot szavazott meg.

* **Szívem és agyam jaj.** ... Egy zsellér-ember Budapesten egy 20—22 évesnek látszó fiatal ember holttestére akadt a kerepesi-úti vám közelében az utszélen. A holttest vértócsában hevert s a szív meg az agy keresztül volt löve. Mellette egy forgópisztoly feküdt, hogy az illető kicsoda s végzetes tettét miért követte el, nem tudják. Zsebében mindössze egy papírosdarabot találtak, melyre ez volt írva czeruzával: Hallom a harang imára hívó hangját. Szívem és agyam — jaj... (Bolond!)

* **Itt maradnak a Pálffy huszárok.** Említettük pár nappal ezelőtt, hogy a Nagyváradon állomásozó 15. sz. Pálffy huszárezred Szabadkára fog az őszszel áthelyeztetni. Mint most ujabban értesülünk, ez az áthelyezés még az idén nem fog megtörténni, csupán egy század megy le Boszniába, az Álmosdon lévő század pedig véglegesen bejön Nagyváradra.

* **A „Dobogó-vendéglő halottja.** A nagyváradi rendőrséghez egy körözüvény érkezett tegnap, mely egy szerencsétlen ember tragédiájával foglalkozik. Ki az illető? azt a mezőturi előjáróság is szeretné tudni, mert öngyilkosságának elkövetésekor csak egy névtelen levelet találtak az asztalon. A zsebkendője és órája adnak némi utbaigazítást, a mennyiben az előbbiben S. J. monogram van varrva, utóbbiban F. B. 1884. 26/IV. és a felnyitásnál felül P. K. A betűk vannak bevésve. Az ismeretlen férfi vendég márczius 11-én lötte magát agyon és mintegy 30—35 éves lehetett. A levélben csak annyit irt meg, hogy evangélikus vallásu volt.

* **Szerencsétlenül járt turisták.** Bécsből írják: vasárnap, a Rax havason négy turista a mélységbe zuhant; kettő közülök sulyosan, kettő könnyen megsebesült. Hétfőn szintén lezuhant a Raxról egy turista (egy bécsi postabiztalmnok) és ez alkalommal lábát törte.

* **Nagypénteki veszteség.** Kulits József nagyörögi lakos Nagypénteken bement Nagyváradon egy Teleki-utcai kötélverő üzletébe vásárolni. Míg a boltban megalkudott és 175 forinttal telt tárczáját letette az áruasztalra, magukra hagyott lovai valamitől megbokrosodtak és iramodni kezdtek az utcán lefelé. Hogy a nagyobb bajnak elejét vegye, a tárczáját az üzletben hagyva a lovak után futott. Mikor visszatért, a tárcza nem volt sehol. Állítólag egy bősörményi asszony, ki utána botlott be a boltba, elvitte. A csendőrségnek, hova Kulits a feljelentést megtette, még eddig nem sikerült a pénzes tárczát megkeríteni.

* **„Leányunk felébred.”** Sas Ede a »Nagyvárad« névleges szerkesztője annak a veszélynek van kitéve, hogy a »Leányunk alszik« című elbeszélése által nyert 100 frtot, melyet különben is személyi tekintetéből kapott meg, vissza kell fizetnie a »Szigligeti«-társaságnak. És pedig azért, mert a pályázati föltételek azon pontjának, hogy az elbeszélés a társaság tulajdona marad, nem felelt meg, a mennyiben Sas elbeszélését közlésre eladta a »Magyar Szalonnak«, mely már közölte is. Ezért a társaság vissza követeli Sas Edétől a 100 forint pályadíjat. Valószínűleg pörre kerül a dolog.

* **Eljegyzés.** Tuksa József, helybeli fiatal törekvő iparos eljegyezte Vorzsik Flórián nagyváradai iparos kedves leányát: Mariskát.

* **Védgáterősítés a Fekete Körösön.** Nagyobb szabású földmunkát kezd meg kitűnő vezetés alatt álló fekete-körösí ármentesítő társulatunk még a tavasz folyamán mit egy a közbiztonság, mint a szegénységgel küzdő nép munkához jutása érdekében a legmelegebben üdvözlünk. Köztudomású tény, hogy a jelenlegi vezetők működése óta egyetlen gátszakadás sem történt az általuk védett jobb parton, míg ez időszak alatt az aradi balpart újabb és újabb katasztrófák színhelye lett. Utóbbi időben azonban óriási áldozatot hozott az aradi társulat is a balpart védelmére s védgátját a mienknél magasabbra emelte s a gátkoronát 6 méterre szélesítette. E helyzettel számolni kellett a mi társulatunknak is, melyeknek alacsonyabb csupán négy méter széles gátkoronái jövőben nem veheték fel a siker reményével a harezot az évről-évre elemmentárisabb erővel rántó vízözeggel, már csak azért sem, mert jövőben nem fog segítségünkre jönni a tuloldal — gyengesége. Azt hisszük, az egész érdekelttség megnyugtatósára fog szolgálni, ha jobb partunk védgátja rövid két év múltán az egész vonalon hat méter koroná szélességűvé erősítetik, s a nagyobb gátüledések némi emelés által kiegészítetnek. E gáterősítés megnyugtatósára szolgálhat azoknak is, kik a »felfogó esatorna« által veszélyeztetve látták jövőben a Körös védgátjait. A munkálat 100.196 forint 62 krajczár költséget igényel, mely 2 év alatt használtatnék fel.

* **A bikaviadal áldozata.** A balczelonai bikaviadalnál — mint Barczelonából táviratozzák — egy bika átugrta a korlátot és a zsufolási megtelt nézőtérbe rontott. Leirhatatlan félelem és tolongás támadt erre a nézőtérre, a közönség egymás testén keresztül tolt a kijáratok felé. Egy csendőr végül felemelt foggyverrel közeledett az állat felé és egy lövéssel leterítette, a lövés azonban egy nézőt is talált, halálosan sebesítve meg mellén.

* **Közgyűlések.** A nagyváradai első általános munkás betegsegélyző egyesület vasárnap tartotta meg közgyűlését. A szép számban megjelentek a pénztárnoknak megadták a szokásos felmentvényt és Sal Ferencz kir. tanácsos polgármestert díszelnökké, Muntyán Jánost elnöké, Lenk Antalt alelnökké, Komlóssy Pált jogi tanácsossá újból megválasztották. — Az építő iparosok társulata is megtartotta közgyűlését. Elnökké újra Guttman József lett. Az alelnök választásánál két pártra szakadtak a társulati tagok és a többség Rendes Vilmos előbbi alelnök helyébe Szeghalmi Bálintot választotta meg.

* **Járvány-kimutatás.** Biharvármegye h. főorvosa dr. Popovics György betérjesztette a megye területén uralkodó járványokról a kimutatást az alispánhoz. — Járványként szerepelt a ronesoló toroklob, vörheny, kanyaró, melyek áldozatot kevés esetben vontak maguk után. Különben a járványok már szűnő félben vannak — hála istennek.

* **Boskó.** Nem a híres bűvésztől, hanem egy faczér kőműves ügyeskedéséről van szó, aki egy kőművesegedét akart megkárosítani olyan formán, hogy a szerszámait, a megtakarított 15 forintjával együtt elemelte. Mikor szemére lobbantották Boskónak, hogy feltörte a czimborájának ládáját, önérettel utasította vissza a vádat és így szólt: Én nem törtem fel a ládát, hanem elvittem egy lakatoshoz és ő nyitotta ki. A többi részét a dolognak nem tagadom. Természetes, hogy Boskó Györgyöt nem bocsátották haza.

* **Mikor huszárnak készül a legény.** Edelényben (Borsodm.) a sorozás után több legény mulatott a koresmában. A besorozottak mindenféle gnyos megjegyzésekkel illették a többieket, kik még katonának sem kellettek. Mikor a kigonyoltak közül Kállai Mátyás táncolni akart egy leánnyal, egy jóvendőbeli huszár, Kovács Gergely, fokosával ráütött a czimbalomra, úgy, hogy valamennyi hurja szétpattant. E miatt heves szóváltás támadt Kállai és Kovács közt, miközben Kállai kést rántott és Kovácsot leszurta. Kovács vérében fetrengve rogyott össze, a gyilkos pedig elmenekült.

* **Rendőri hírek.** S. Gy. monogrammos felöltőt akart eladni Nagyváradon Szabó Imre potomáron. Letartóztatták és keresik a kabát tulajdonosát. — Husvétii elemőzsiákat loptak el Herezeg Pálnétól. Volt azok között szentelt sonka, tojás stb. A tettest nyomozza a nagyváradai rendőrség. — Gyűrűlopással gyanúsítja a segédjét Bodnár Gy. nagyváradai szabómester és nem egészen alaptalanul, mert csekély heti bére mellett drága zseborát és más értékes tárgyakat vásárolt.

* **APRÓ HIREK. Tűz a Benke-pusztán.** Pap-Tamási községgel határos Benke-pusztán éjjel 12 órakor porrá égett. Az istálló, melyben nagyszámu értékes tenyész marha volt, gyuladt ki, és bele égett a marhaállomány mind. A kár igen nagy. A cseléség állítólag nem volt otthon; ünnepegni volt. — **Öngyilkosság.** Biharon folyó hó 10-én, id. Dávid Lajos saját szőlőjének pajtájában magát felakasztotta. Tettének oka ismeretlen. — **Vesztett macska garázdálkodása.** A nyitramegyei Eghell községben a falu házi állataiban óriási kárt tett egy vesztett macska, amely napokon keresztül garázdálkodott. A macska rávetette magát az odaváló postás feleségére is, akit szintén megmárt. Az asszonyt fölszállították a fővárosi Pasteur-intézetbe. A megmárt házi állatokat sorjában elpusztították.

Földrengés.

— Négy országon keresztül. —

Tegnapelőtt éjszaka megmozdult a föld fél Európa lábai alatt. Négy országon futott végig a hatalmas hullámlökés s a városok egész seregé megérezte az óriási földindulást.

Magyarországon szerencsére semmi kárt nem okozott a földrengés. Mindössze Szombathelyen érezték meg kissé, hol 11 óra 15 perczkor egy, de csak egy lökést érezték. Azonban ez az egy lökés is oly erős volt, hogy a butorokat meg-ingatta, a falakról a képek leestek és sokan az emberek közül, mintha szédülnének, tántorogni kezdtek. Az üpületekben kár nem esett.

Annál jobban megéreztek a földindulást Ausztriában, melynek egyes városaiban, így különösen Laibachban iszonyu pusztítást vitt véghez. Itt emberélet is esett áldozatul; a sebesültek száma roppant nagy s alig van ház, mely meg ne rongálódott volna.

Horvátországot sem igen kímélte a földindulás, sőt Olaszország egyes városaiban is jelentékeny károkat okozott.

A földrengés a déli és keleti Alpokon s a Karszt közepén húzódtott végig s Laibach környékén volt legintenzivebb. Innen Tiroltól az Eiseh völgyéig (Trient, Botzen, Meran) terjedt s végigfutott a lombardiai síkságon le egészen Flórenczig s a tyrrheni tengerig. — Majd végig hullámozott az isztriai félszigeten s részben a szigeteken is, mint Lussin, délkeleti irányban a horvát tengerparton Boszniág északi irányban Horvátországon és Magyarországon egy részén is. Zágráb környékén, ezen, a földrengéseiről híres területen, most is igen intenzív volt a lökés.

A földrengés, melynél nagyobb Európában évek óta nem volt, milliókra menő óriási károkat okozott. Különösen nagy pusztításokat tett Laibachban és Zágrábban, hol még számos emberi élet is áldozatul esett.

Laibachban egyetlen ház sem maradt sér-tetlen.

A Bahnhof-Strassen és a Petersgasseban házak omlottak össze. A templomok is megsérültek. Két embert megöltek az összeomló romok.

A tűzér-kaszárnya romba dült, a muzeum legértékesebb tárgyai áldozatul estek a földrengésnek, az új színház és a Mária-templom részben összeomlott. A kelet felé fekvő épületeken az összes órák fél 12-kor megállottak. A lakosság nagy része a szomszédos erdőbe menekült.

Egy szoba sem maradt ment a pusztulástól, a padmaly törmeléke az alvókra esett, felriasztva őket álmukból és menekülésre kényszerítve mindenkit. Minden ház falán repedések támadtak. A templomok ferdén állanak és egy újabb lökés esetén romba dűlnek. Számos palota, közte az Auersperg hercege és a vár, annyira megsérültek, hogy haladék nélkül le kell őket bontani.

Zágrábban a felső városban csak gyengén érezték a földrengést, az alsó városban erősebben. Az utóbbiban a gyengébb házak megrepedeztek. Jelentékenyen megrongálódott az egyetem, melynek emeletei erős szakadásokat és repedéseket szenvedtek.

Ezenkívül a földrengést még észlelték Veronában, Bellunóban, Páduában, Velenczében, Piacenzában, Ferrarában, Pesaróban, Modcerában és Fábenczében.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskó-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskó-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

Irodalom és művészet.

— **Recht Sándor hangversenye.** Recht Sándor hangversenyt nem 23-án — mint közöltük — hanem 22-én hétfőn fogja megtartani, vagyis egy nappal hamarabb, mint tervezve volt. Ez azonban úgy hisszük, semmi befolyással sem lesz a közönségre nézve s Recht szufolt teremben fogja megtartani a rendkívül élvezetesnek ígérkező hangversenyt, s a nagyváradai publikum kifogja tüntetni a fiatal művészt, ki külföldön is gyarapítja Nagyvárad hírnevét.

— **Három jó barát.** Babik József egri egyházmegyei áldozó pap és tanítóképző tanár 3 kitűnő adomakönyve: »Páter Hiláriusz«, »Frater Jukundián« és »Noviczius Gendenczius« immár második kiadásban jelent meg, mi bizonyára a legjobb ajánló levél és dícséret rájuk nézve. A 3 kötet valóságos tárháza a papi adomák, ötletek és jellemvonásoknak, nagy szorgalommal és ügyességgel össze-állítva, mely valószínűleg számtalan derült órát foglalkoztat az olvasónak. A legmelegebben ajánljuk a közönség figyelmébe a csinosan ki-állított köteteket, melyeknek ára is meglehetősen olcsó: 1 kötet 1 frt 50 kr, kötve 2 frt; mind a három kötet egyszerre véve 3 frt, vá-

szonba kötve 4 frt 50 kr. Megrendelhető a szerzőnél Egerben és minden könyvkereskedőnél. Érdeklődéssel várjuk a többi köteteket, melyek rövid idő múlva fognak megjelenni, addig is felhívjuk rá a közönség figyelmét. A 3 utolsó kötet czímei a következők: Capellanus Joviális, Parochus Joviális és Clericus Joviális, már most is megrendelhetők, áruk ugyanaz lesz, mint a 3 első köteté.

— Az „Iskola“ czimű, Szatmáron Bodnár Gáspár szerkesztésében megjelenő egyetemes katolikus folyóirat ez évi 4-ik számának tartalma a következő: A magyarhoni latin és görög szertartású rk. népiskolák tantervének revideált tervezete. Lichtenegger József: A gyűjtésről. Spectator: A tanító tapintata. Tárca: Vaszary Kolos bíboros bevezetése a magyar nemzet millenáris történelméhez. Mondik Endre: Az oktatásügy Annamban (Hátsó Indiában.) Regécy József emlékezete. A kath. tanítók rendszabálya. Egyesületi élet. Kérdések és feleletek. Irodalom. Vegyesek. — A kitűnően szerkesztett folyóiratot melegen ajánljuk a közönség, főleg pedig az illető szakkörök figyelmébe. Előfizetési ár: egész évre 2 frt, egy füzet 25 kr. Kiadó: Reizer János könyvkereskedése Szatmáron.

— „Politikai Hetiszemle.“ A f. évi 15-ik szám a következő tartalommal jelent meg: Néhány igénytelen szó parlamentünk munkarendjéről, írta br. Podmaniczky Frigyes. Belföld: Kossuth Ferenc mandátuma, írta Veritas. Külföld: Keleti kereskedelmünk, írta Székely Sámuel. Közgazdaság: A folyamszabályozás reformja, írta X. A lóvasut átalakítása, írta Egy polgár. Tőzsde és pénzügy. Közoktatás: A II. országos és egyetemes tanügyi kongresszus, írta E. J. Irodalom: Két könyv a román nemzeti kérdéstről, írta n. k. Egy litterary gentleman, írta R. B. Művészet. A hétről

A „Herkó Páter“ kath. élelappal folyó évi 15-ik száma a szokott változatos tartalommal, igen érdekes képekkel és szöveggel jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára már is nagyon elterjedt s rendkívül ügyesen szerkesztett élelappot a közönség figyelmébe és pártfogásába. Szerkesztője Markos Gyula, a »Kath. őrtűzők« jól ismert költője. A »Herkó Páter« előfizetési ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt. Az előfizetések a szerkesztő nevére (Budapest, zsidó-utca, 7. sz.) intézendők.

— „Ügyvédek Közlönye.“ A folyó április hó 14-én megjelent legújabb számnak tartalma. Az előnyomozás és letartóztatás (Széles Adorján esetéből kifolyólag.) Büntetőügyi kérdések. Jogesetek az új sommás eljárásban. Egyéb jogesetek. Vegyes közlemények. Értesítések a budapesti felsőbb bíróságoknál lévő ügyekről.

EGYLET.

A Szigligeti-társaság választmányi ülése.

A Szigligeti-társaság választmánya hétfőn d. u. ülést tartott. Jelen voltak: Rádl elnök, Gyalóky Lajos, Cséplő Péter, dr. Gyémánt Jenő, Vinkler Lajos dr. Adorján Ármin és Szilágyi Albert.

Az ülésen meghatározták a programot, mely szerint a Szalontán rendezendő felolvasó ünnepség le fog folyni. E szerint lesz 1) Elnöki megnyitó, 2) felolvasások (szépirodalmi és tudományos), 3) Arany János költeményei.

Valószínűleg működni fognak: Rádl Ödön, Endrődi Sándor, Balogh Józsefné, Lovassy Andor és Nagy Márton.

A június első felében nendezendő ünnepség előkészítésére megválasztott bizottság tagjai lettek: Lovassy, Láng, Nagy M., Roszvány Gy., dr. Adorján A.

Az Iványi emlék fölállításával Lövy Mártont bízták meg. Az emlék oszlopszerű lesz, melyen az Iványi relif metszésű képe lesz. 785 frtba fog kerülni. A síremlék leleplezés szeptember havában lesz.

A társaság új tagjait beválasztották Lakos Lajos és Naményi Lajos.

REGÉNY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Írta: Edhor J.

(13)

Fordította: Veress Zsigmond.

(Folytatás.)

Tágas terembe lépett a lelkész s nehezen lélekzett. Sok ember ült itt puha vánkosokon, de mindnyájan csendesen és hallgatagon. Mindenik maga magával volt elfoglalva és csak egy ajtóra függeszték szemüket; a közel fekvő szoba ajtajára. Türelmetlenül várták a tanárt. Az öreg lelkész belépése dacára is néma maradt mindenki; senki sem nézett reá. Szégyenkezve állott meg az ajtó mellett. A teremben mindenféle emberek valának képviselve, a legelőkelőbb hölgyektől kezdve, kik a terem egyik részét foglalták el, a legszegényebb munkásokig, kik kék zubbonyban a terem másik oldalán állottak. Szegények, gazdagok, kicsinyek, nagyok mind-mind az orvostól reméltek segítséget, de különösen a szembetegek voltak nagy számban képviselve és itt órákig kellett várni míg valakire rákerült a sor.

Egy óra elmúlt; hasonló csend uralkodott, mint azelőtt alig egy-egy halk szócskát vagy félig hangos sóhajot lehetett hallani. Eközben többen jöttek vagy mentek az elfogadó terembe, s nem egy arcra észrevehette a lelkész az élénk öröm vonásait, míg másokon ismét csendes könny gurult alá, a szerint a mint egyiknek a gyógyulásra, a másiknak semmire, vagy a halálra mintjöttvőre lehetett kilátása.

Seholsem nyílik jobb alkalom az emberismeret tanulására, mint egy híres orvos előszobájában, kinek ítéllete élet-halál fölött dönt.

Most a névjegyéről egy nevet olvasnak föl, melyre egy ember kel föl s bemegy a tanárhoz; sokáig maradt benn, végre kijön, az öröm és boldogság vonul el ajkai fölött, ismét másik megy be és jön ki s így megy órákon keresztül.

— Küldje be névjegyét, — mondja egy öreg ur a lelkésznek, — különben utoljára marad.

— Nem, nem, — mondá ez — én tudok várni.

Nem értette az öreg ur a feleletet.

— Hát legalább üljön ide mellém, ugy látzik nagyon el van fáradva — mondá aztán.

A lelkész engedett a fölhívásnak és leült a székre. Óra, óra után mult, már esteledett, midőn még mindig helyén ült a lelkész. Megüült már nagyrészen a terem is, barátságos szomszédja is eltávozott már, s ő még mindig várt. Várt addig míg egyedül maradt.

Szolga lépett be, felnyitá az ablakokat és körül nézett. A lelkész csendes alakját is megnézte figyelmesen s arra csendesen megint eltávozott.

Megint elmúlt pár perc, Ekkor feltárult az ajtó, s a magát mélyen meghajtó szolgától kísérve egy szép fiatal hölgy lépett be, kinek selyem ruhája suhogott a földön. Vállain szöke fűrtök egész erdejé hullámozott fel s le mi alatt ő maga minden irányban körül nézett.

— Minden üres papa! Kérlek jer csak, nem zavarunk senkit, — mondá lágyan csengő hangon az ajtóhoz fordulva, melynek küszöbén fényes egyenruhában egy tábornok jelent meg.

A tanár elfogadó termének ajtaja feltárult, honnan az utolsó beteg távozott a tanártól kísérve, mely utóbbit a hölgy ezüsthajja csalta ki.

Pompás, erős alakja szépen vevé ki magát a sötét bársony ajtófüggöny között.

— Ah Ella báróné! — kiáltá kellemesen meglepetve. — Nordenflicht báróné, — ismétlé még egyszer a piciny kezecskét megragadva, a melyet a báróné kecses mosoly között nyújtott neki.

— Megrohanjuk táborában kedves tanár ur, — nevetett a tábornok. — Ellám ugy vélekedik, hogy ez lesz a legbiztosabb mód önt a theához hívni. S minthogy nem tágitott, ime itt lát bennünket.

— Ugy-e velünk jön most mindjárt tanár ur ha kérem? — mondá a szép leány a tanár kezét erősen tartva.

— Oh hogyan találjam meg szeretetreméltóságát? — válaszolá Halden, mialatt tekintete a karsu leány alakján tévedezett.

— Azzal, hogy azonnal enged fölhívásunknak és nálunk theázik, — mondá rögtön Ella.

— Nem lehet báróné. Még beteg látogatásaim vannak; még egyszer a gyógyterembe is el kell mennem.

— Oh mily kellemetlenek ama látogatások! — mondá Ella szép szájacskáját daczosan vonogatva. — Hagyjon el egy párt belőlük, bizonyosan nincsenek nehéz betegek köztök! Minden mulatságból kivonja magát.

— Nem lehet báróné, mit mondanának szegény betegeim, ha elhanyagolnám őket?!

— Mindig csak beteget első sorban — mi többiek nem létezőnk.

Határozott kedvetlenség beszélt varázsló hangjából.

— De Ella kérlek, hogyan akarod a tanár urat kényszeríteni, neki természetesen először kötelességének kell megfelelni s aztán a társadalom szabályainak, — figyelmezteté leányát a tábornok.

— Oh, ha azok legalább más betegek volnának, nem szólnék semmit. De mindig ezen ingyenes külvárosi betegek, a kiknekéig volna, ha orvosai egyikét küldené. Nem ezt nem tudom elviselni. — Kecses, szöke fejét e szavak után büszkén veté hátra s aztán mondá: Látogassa meg azokat holnap, vagy nem bánom akármikor, de most már beesteledett, s ugy sem fog sokat tehetni.

— Se reggel, se nappal nincs időm, ha csak nem adja elő magát valami véletlen eset Ella báróné! — Az est a külvárosi betegeké s én soha nem teszek kivételt.

A tanár oly gyöngéden beszélt, mikép egy önféjü gyermekkel szokták, hogy őt megnyugtassák. Szeméi pedig ragyogva függtek a rózsás arczoskán.

— De ma eleget kell tenni kívánságomnak, csak most ez egyszer tanár ur. Tudja, hogy ugyis mindig engednem kell önnel szemben. Kérem tegyen ma kivételt az én kedvemért.

Halden tanár ur szép, sötét feje kissé hátrahajlott, mialatt homlokán könnyed árnyék lebbent végig.

— Kegyed kedvéért sem teszem meg azt Nordenflicht báróné. Jól tudja, hogy mint orvosnak alapelveim vannak, melyektől nem térek el. De azt is jól tudom, hogy csak tréfát akar üzni velem, hogy tökéletesen megverjen a csatában. Azért önkényt megadom magam Beteglátogatásaim végeztével kegyedékhez fogok menni föltéve, hogy e késői látogatást nem veszik rossz néven.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A nunczius Esztergomban.

Budapest, április 16. (Saját tud. táv.) Ma délelőtt fél 10-kor Vaszary bíboros teljes diszben megjelent Agliardi lakostályán és félóránig maradt nála. Ezután a nunczius titkárának, Hettvey kanonoknak és Walter titkárának kíséretében az esztergomi bazilika megszemlélésére ment. Onnan visszajövet fogadta a Palásthy fölszentelt püspök vezetése alatt tisztelgő papságot, a megyei küldöttséget Kruplanicz főispán vezetése alatt. — Két órakor diszében volt 42 teritékkel.

Palotay László apátkanonok Nagyváradról Budapestre érkezett, mint Schlauch Lőrincz nagyváradi bíboros kiküldötte, hogy a pápai nuncziust Nagyváradra el kísérje.

A miniszterek Bécsben.

Budapest, ápril 16. (Saját tud. táv.) Báró Bánffy Dezső és Lukács László miniszterek Bécsben tartózkodnak. A pénz-

ügyminisztert ma délelőtt 9 órakor fogadta ő Felsege magán kihallgatáson. Később pedig mindketten báró Jósika Samuval a király személye körüli miniszterrel előzetes tanácskozást tartottak a holnap megkezdődő közös miniszteri értekezések dolgában.

Keresztelő az udvarnál.

Budapest, április 16. (Saját tud. táv.)
Ma volt Ottó főherceg újszülött fiának keresztelője király ő Felsege, György szász herceg, Károly Lajos főherceg és családjának jelenlétében. A keresztapát, Lajos Viktor főherceget, Frigyes főherceg helyettesítette. A keresztelést Gruscha biboros végezte.

Árvizek.

Budapest, április 16. (Saját tud. táv.)
A földművelésügyi miniszteriumhoz a mai nap folyamán semmiféle tudósítás sem érkezett, jelölve annak, hogy nagy veszély sehol sincs. Törökbecsénél a Tisza áradt ugyan, de azért a csurogi gátszakadás óta a helyzet türehető. Szolnok azonban még mindig igen nagy veszélyben van, ugy szintén Tiszaföldvár és Tisza Verseny, melynek körgátja átszakadt és már 126 ház került víz alá, melyek közül igen sok összeomlott.

Béke Japán és Kína közt.

Budapest, április 16. (Saját tud. táv.)
A keletázsiai háborúnak a tegnapelőtt kötött béke végett vetett. Japán 24 órai ultimátuma oda kényszerítette a ravaszkodó Kínát, hogy elfogadja az eléje szabott feltételeket, melyek szerint 100 millió dollár hadi kárpótlást fizet Japánnak, beleegyeznek Kórea függetlenségébe és átengedik Formosa szigetét valamint a japánok által meghódított egész területet. Kína és Japán ez alapon véd- és daczszövetséget kötnek.

Szerbia helyzete.

Budapest, április 16. (Saját tud. táv.)
A szerb ellenzéki pártok manifesztumát, melyben a választásokból való tartózkodásukat az ország lakossága előtt indokolják, a rendőrség lefoglalta. — Az ez által is szított izgalmakat még jobban növeli a hír, hogy a király új alkotmányt dolgoztat ki, melylyel a szkupcsinát összeülése után azonnal meglepni szándékozik.

Osztrákok Bismarcknál.

Budapest, április 16. (Saját tud. táv.)
Bismarck herceg a nála tisztelgő stájer küldöttségnek azt válaszolta, hogy az osztrák németek úgy fogják legjobban ápolni a két német birodalom közt a békét és a benső viszonyt, ha német eredetű dynasztiájukhoz legbensőbbben ragaszkodnak. Ausztriában a német elemnek kell uralkodni műveltségénél és szivóságánál fogva; de ez az uralkodás csak jóakarattal és keresztény türelemmel tartható fenn, mert Ausztriában, ahol annyiféle nemzetiség van összekeveredve, nem szabad egyiket sem előtérbe tolni a többiek rovására.

Közgazdaság.

Nagyvárad kereshedelmi és iparkamara.
1774/1895.

Meghívó.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara állandó bizottsága a f. évi április hó 17-én (szerdán) d. u. 3 órakor ülést tart.

Az ülés tárgyai:

1. A helybeli kir. pénzügyigazgatóság megkeresése kereshedelmi könyv minősítése tárgyában.
2. A margittai ipartestület kérelme a helyben lakó iparosoknak helypénzfizetés alól való mentesítése iránt.
3. Sinka László kérvénye állami segélyt kérő folyamodványának pártoló felterjesztése iránt.
4. Az orsz. magy. kir. statisztikai hivatal előfizetési felhívása, az 1895. évi kiadványainak sorozatára.
5. A meghívók szétküldése után esetleg napirendre tűzött ügyek.

Nagyvárad, 1895. április hó 10-én.

Janky József,
elnök.

Megszüntették a vásárt. A kereshedelmi m. kir. miniszter megszüntette egyszer s mindenkorra a margittai április 24-iki vásárt. A nagyvárad polgármesteri hivatal ennek közzétételét rendelte el. A vásáros közönség érdekében hozzuk e figyelmeztető sorokat.

Öszvérek kiviteli tilalma. A földművelési miniszter az öszvérek kivitelére kiadott tilalom hntályon kívül helyezéséről értesíti a törvényhatóságokat. Ezen rendelet a miniszter tanács határozata folytán és egyetértve az oszl. cs. és kir. miniszteriummal lett kiadva, épen úgy mint a tilalmi rendelet.

Nagyvárad hetivásár.

— Április 16. —

Vásári árjegyzék a nagyvárad piaczon 1895. április 16-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza 6:50—6:30. Kétszeres buza 5:50.—5:40. Rozs 5:90—5:70. Árpa 6:50—6:30. Zab 6:50—6:10. Tengeri 6:70—6:50. Borsó 14.—Lencse 15.— Bab 10:50 Köleskása 12:50 Burgonya 4.— Lángliszt 12.— Zsemlyeliszt 11.— Fehérkenyér liszt 10. Barnakenyér liszt 8:50 Széna fuvarral 5:40. Szalma fuvarral 2:30 Szalonna 48.— 6 kiló zsúpp-szalma 08 kr. 150. kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifabikk 3:10, tölgy 2:90, cser 3:30. 100 kiló marhahus 52.— Öntött gyertya 54.— Lámpaolaj 50.— Egy liter bor ó 50, új 40. Pálinka 24, szilvapálinka 85, szesz 95. Egy métermázsa kő-só 10:80. nyers fagygyu 26.—, olvasztott fagygyu 36.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 40.— új-bor 30.—, mész —90, kemény faszén 2:05 puha faszén —, kendermag 12.—, köles 6:20 repeze 11.—, dió 17.—, mogyoró —, aszu szilva 16.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 16, szalonna 58, sertéshus 52. juh-hus 36, veres hagyma 20, fog-hagyma 42, bors 1:60, paprika 1:50 barna kenyér 9. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny 7:40. 1 mm. Luczernamag 48-tól 58 frtíg, 1 mm. Lóhere 60—70 1 mm. Burgondi 38—42

Marha ártáblázat 1896. április 16-ról: Egy pár első rendű jármás ökör 300.—, egy pár másodrendű jármás ökör 260.—, egy pár harmadrendű jármás ökör 170.—, 1 pár fejős tehén 160.—, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 95.—, 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 65.—, 1 drb. veres borju 7.—, 1 drb. fél éves borju 28.—, 1 drb. két éves borju 30.—, 1 drb. hizott sertés 54.—, 1 pár fél éves sertés 15:50, 1 pár egy éves sertés 26.—, 1 pár két éves sertés 38.—, egy drb. jó igásló 70.—, 1 pár ökrbőr 17.—, egy pár tehénbőr 12.—, borjubőr 6:50, 1 pár ló-bőr 10:50.

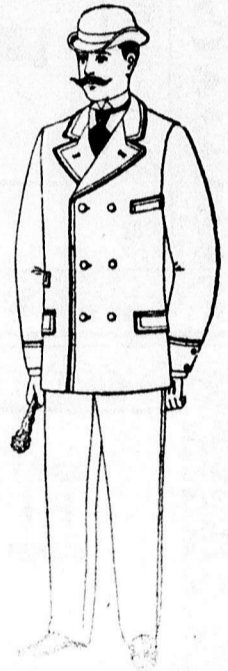
Forgalmi kimutatás 1895. évi április. hó 16-ról: Tiszta buza körülbelül 200 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 150 hltr, árpa 150 hltr, zab 50 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 2500 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 50 drb, félhizott 80, sovány 200, süldő 250, malacz 300, hizott marha —, jármás ökör 100, fejős tehén 80, borju 65, bivaly 6, juh 3000, ló 131.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. április 16-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	123.25
Magyar koronajárdék — — — —	— — — —	99.25
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	— — — —	126.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/8%	— — — —	104.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — —	124.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.75
Italméresi jog megváltási kötvény — — — —	— — — —	101.—
Hörvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — —	98.25
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön — — — —	— — — —	162.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	— — — —	151.25
Osztrák járdék papirban — — — —	— — — —	101.50
Osztrák járdék ezüstben — — — —	— — — —	101.50
Osztrák járdék aranyban — — — —	— — — —	123.50
Osztrák korona járdék — — — —	— — — —	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek — — — —	— — — —	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	— — — —	1095.—
Magyar hitelbank részvény — — — —	— — — —	465.—
Osztrák hitelintézet részvény — — — —	— — — —	404.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — — —	— — — —	448.50
20 frankos arany (Napoleond'or) — — — —	— — — —	967.—
Német birodalmi márka — — — —	— — — —	39.70
London vista — — — —	— — — —	122.20
Paris vista — — — —	— — — —	48.40
20 márkás arany — — — —	— — — —	11.94

NYILTÉR.

Valódi kék és fekete színű angol Cheviot öltönyök 16 és 20 frtért, tiszta gyapju divatos Loden-öltönyök mohazöld és barna színekben 17 frtért kaphatók

NEUMANN M.

férfi-ruha-ületében Nagyváradon csakis Bémer-tér, Kishidő. (Czégemet hason nevű czéggel kérem össze nem téveszteni.) Vidéki megrendelések utánvétel mellett eszközöltetnek. Meg nem felelő áruk szívesen kicseréltetnek.

(77) 21—75

Önkéntes árverés.

A László-malom I-ső telepén **f. hó 19-én**, pénteken d. u. 3 órakor ócska géprések, ponyvák, csigásorok (Flaschenszöge), vasuti vágányok, ócska zink trieurök, bouilleur kazánok, sárga és vörösréz tárgyak önkéntes árverés útján el fognak adatni, mely árverésre a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Nagyváradon, 1895, április 13-án.

A László-malom
felszámoló-bizottsága.

(94) 2—3

Eladó Landauer-kocsi

Egy új Landauer-féle **ÜVEGES KOCSI** jutányos árban eladó.

Értekezhetni a tulajdonosnál, **Nagy-Teleki-uteza 532. sz. a.** (91) 2—3

Czélunk olcsó és jó kiszolgálás!

LEGUJABB KALAPOK.

V an szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Déri-házban volt **czipő-üzletünket** áthelyeztük és a Zöldfa-utca

Dr. MUNK-féle bazár-épületbenegy a mai kornak megfelelő **URI****DIVAT-ÜZLETET**

rendeztünk be.

Különlegességek Pless Vilmos cs. és kir. udvari kalapgyárából.

Angol és olasz kalapok főraktára.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árak!

Ingek, gallérok, nyakkendők, harisnyák, selyem- és bőrkesztyűk, saten- és francia Batist-ingek, illatszer, pénz- és szivartárczák, esőernyők, sétapálcák stb.

!! Legnagyobb raktár férfi-, női- és gyermek czipőkben !!**MEGLEPŐ OLCSÓ ÁRAK!**

(90) 3-10

Nádor L. és Társa, Nagyvárad.*Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.*

Czélunk olcsó és jó kiszolgálás!

HEIMAN LIPÓT és TÁRSA

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Feltünő női confectió ujdonságok

az 1895-iki tavaszi idényre!

u. m.: capes, gallérok, jaquetok és esőköpenyek

a legjutányosabban beszerezhetők fönti czégnél.

Kiterjedt üzleti összeköttetéseink, valamint **gyár- és export-üzletünk** folytán azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy velünk e szakmában

ugy jutányosság, valamint izlés tekintetében

(75) 12-20

egyetlen czég sem versenyezhet.

A t. hölgyközönség saját érdeke üzletünket meglátogatni.

Alapított 1865-ben.

Budapest, Károly-körút.

Debreczen, Fő-piacz.